

Γιορτές Απρίλη-Μάη

Το φετινό Πάσχα 24 Απρίλη είναι ιδανικό για το ορεινό μας χωριό, είναι η μέση της Άνοιξης, τις περισσότερες φορές ο καιρός έχει ξεφύγει από τη χειμωνιάτικη όψη τα δέντρα έχουν ανθίσει τα χωράφια και οι κήποι είναι καταπράσινοι.

Ο κόσμος που προγραμματίζει να βρεθεί στο χωριό είναι περισσότερος, αφού ελπίζει πως ο καιρός θα είναι καλός.

Εκκλησία και σύλλογοι πρέπει να μεριμνήσουν για την όσο το δυνατόν καλλίτερη εικόνα του χωριού μας, διατηρώντας τις παραδόσεις μας είναι βέβαιο πως όλοι θα είναι ενθουσιασμένοι, καινοτομίες ασυμβίβαστες με τα έθιμα μας δεν έχουν να προσφέρουν κάτι ουσιαστικό, ας κρατήσουμε ανέθετη τη ταυτότητα μας.

Η γιορτή του Αι Γιώργη, την

επομένη του Πάσχα, πρέπει να αναβαθμιστεί, αρκετά χρόνια στη Βρυσούλα της περιοχής του γράφτηκαν μοναδικές ομορφιές στην ιστορία του χωριού μας.

Πρωτομαγιά ο τοπικός σύλλογος ή η δημοτική αρχή μπορούν να οργανώσουν επίσκεψη και γιορτή στο κεφαλόβρυσσο, πολλοί θα εκπλαγούν από την ομορφιά του.

Αι Θανάσης και Αι Γιάννης γραφικά ξωκλήσια, είναι ιδανικοί τόποι για να αποδοθούν τα μηνύματα της χριστιανικής παράδοσης και του ελληνικού πολιτισμού.

Αυτή την εποχή, που στη χώρα μας οι έλληνες κινδυνεύουν να γίνουν μειοψηφία η διατήρηση των εθίμων μας, η αγάπη για τη πατρίδα μας, είναι τα πιο ισχυρά όπλα να αναστυλώσουμε το τόπο μας.

Στον Αι-Γιώργη παλιότερα

Εορτή της Αγάπης
Πρέπει να επανέλθει!

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Πέρασε το πιο δύσκολο τρίμηνο του χωριού μας, ένας ακόμα χειμώνας με δυο διαφορετικά πρόσωπα, ήπιος για μεγάλο διάστημα, ιδιαίτερα σκληρός στο τελείωμα του. Ο Γενάρης αρκέστηκε σε λίγες βροχές και αρκετή ηλιοφάνεια η ερημιά ήταν κάποιες φορές αβάστακτη, κυρίως τις πρώτες μέρες της βδομάδας, τα τριήμερα των επισκεπτών από Αθήνα ή των κοντινών χωριών έδιναν ζωντάνια και ανακούφιση στους ελάχιστους πλέον φρουρούς του χωριού, στις 30 Γενάρη πατριώτες του Ήεκατοπεδίου συγκεντρώθηκαν στο άλσος της Νέας Φιλαδέλφειας για τη κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας, η συμμετοχή ήταν ικανοποιητική, παραβρέθηκαν ο νεοεκλεγείς πρόεδρος κος Α Πριφτάκης ο σύμβουλος κος Κ Παπαμιχαλόπουλος και ο πρόεδρος του συλλόγου Έλτατος Κος Θ Παυλάκης με τη σύζυγο του κα Λέμνη.

Έγινε διανομή του επιτυχημένου ημερολογίου του έτους 2011, έκδοση των δύο συλλόγων μας, διανεμήθηκαν δώρα στα παιδιά των πατριωτών μας που τους έδωσαν πολύ χαρά, όμως αρκετοί πατριώτες διαφωνούν με την υπερβολική παρουσία του κλόουν και της αταίριαστης μουσικής, ας το εξετάσει το Δ/Σ του συλλόγου.

Ο Φλεβάρης ήρθε με καλοσύνη που μας έκανε να πιστέψουμε πως μπήκαμε γρήγορα στην Άνοιξη. Η πρώτη Κυριακή του Φλεβάρη βύθισε στη λήθη τους πατριώτες μας.

Ο χαμός ενός αγαπητού, φιλήσυχου πατριώτη μας του Γιώργη Παράσχου, ήταν απροσδόκητος, αφού το περασμένο καλοκαίρι ήταν ακμαίος στη πηλατεία, στο ψηλτήρι, σε κάθε σημείο του χωριού μας.

Στα νιάτα του με το βιοθι του συνόδεψε νύφες και γαμπρούς, μαζί με τον αθησμόντο Παντελή Γκλιιάτη αχώριστο δίδυμο στα πανηγύρια του χωριού.

Για αρκετά χρόνια με τη φωτογραφική του μηχανή αποθανάτισε περιστατικά και πρόσωπα του χωριού μας. Χήρεψε νέος και μεγάλωσε τις δυο του κόρες. Μια διαδρομή που

πορεύτηκε με αξιοπρέπεια και ηρεμία, έτσι θα μείνει στη μνήμη της νεώτερης γενιάς.

Στις επόμενες μέρες αγρίεψε ο καιρός, έπεσε χιόνι στα γύρω βουνά και λίγο μέσα στο χωριό, όμως γρήγορα ο καιρός επανήλθε στις καλοσύνες.

Στο Μπεζάνι απεβίωσε η Μαριώ Κουλούρη (γένος Βλάχου) που ήρθε νύφη στη Κρεμαστή το 1958 και έμειναν με το μακαρίτη Παναγιώτη αρκετά χρόνια ως μόνιμοι κάτοικοι.

Στις 5 Μάρτη έγινε ο αποκριάτικος χορός του τοπικού συλλόγου Έλτατος. Παραβρέθηκε ο δήμαρχος κος Γρυπιώτης, παρών ο συμπατριώτης μας Αντιδήμαρχος κος Παναγιώτης Παυλάκης, παραβρέθηκαν και μέλη του Δημοτικού συμβουλίου. Ο Δήμαρχος στην ομιλία του έδειξε καλές προθέσεις για το χωριό μας, ελπίζουμε οι προθέσεις να μεταφραστούν σε έργα. Στο χορό παραβρέθηκαν ο πρόεδρος του συλλόγου Πατριώτη Γιάννης Παπαμιχαλόπουλος καθώς μέλη του Δ/Σ και πατριώτες από την Αθήνα, ισχνή η συμμετοχή πατριωτών της γύρω περιοχής.

Η καθαρή Δευτέρα έδωσε τους επισκέπτες του χωριού καλώντας τον απότομο χιονιά. Χιόνι αρκετό με μεγάλη παγωνιά, ευτυχώς άμεσα ο δήμος διάνοιξε το δρόμο επικοινωνίας με τον Άγιο Δημήτρη, χιόνια έπεσαν μέχρι την Απιδιά.

Ιδιαίτερο πρόβλημα ήταν η διακοπή του νερού. Τις ημέρες του χιονιού παραβρέθηκαν στο χωριό αρκετοί πατριώτες μας ο Νικήτας Κουλούρης με τη σύζυγο του Ορσαλία, ο Αλέξανδρος Παπαμιχαλόπουλος με τη κα Δήμητρα. Ο Γιάννης Παπαμιχαλόπουλος και φυσικά Στάθης -Λευτέρης- Παναγιώτης-Πρόεδρος-Φίλιππος και Ελένη Γκλιιάτη-Γιάννης Ξαστερούλης-Δριβαίοι Νικολάκης Τζάκας με τη μητέρα του και οι μαγαζάτορες του χωριού μας.

Εκείνες τις δύσκολες μέρες επέλεξαν να φύγουν από τη ζωή δυο μορφές της κοινωνίας του χωριού μας. Μπάμπια Χρήστος Κοσμάς, ενενήντα πέντε χρόνια παρουσίας στο χωριό, ήταν ένας διαφορετικός κτηνοτρόφος, γνώριζε πολλά πράγματα, ήταν κοινωνικός

, ομιλητικός. παρέμεινε όρθιος μέχρι το τέλος του δίνοντας όλη μας κουράγιο, όταν σε αυτή την ηλικία παρέμεινε μέχρι αργά στη πηλατεία του χωριού μας, παρά το μεγάλο χιόνι συνοδεύτηκε από πολλούς συγγενείς και φίλους στη τελευταία του κατοικία.

Μεγάλο το κενό που άφησε ο απροσδόκητος θάνατος του Μήτσου Παρδάλη. Είναι δύσκολο να πιστέψουμε, πως ο Μαύρος ο στυλοβάτης του χωριού μας, δεν υπάρχει πια. Ήταν ο πιο εργατικός άνθρωπος ίσως όλων των εποχών του χωριού μας. Ορφάνεψε παλικαρόπουλο, ο πιο μεγάλος από εννέα αδέρφια, ακαταμάχητος όμως αγωνίστηκε, έσπειρε μισιάκα χωράφια, κουβάλησε σαν υλοτόμος τόνους ξύλα στα χωριά του κάμπου, είχε αμπέλια κήπους όλα περιποιημένα, δούλεψε στη μακρινή Αυστραλία και όταν επέστρεψε συνέχισε τη δουλειά χωρίς να ξαποστάσει μια μέρα αν οι δέκα στους εκατό έλληνες ήταν τόσο εργατικοί και δημιουργικοί, ποτέ δεν θα αντιμετώπιζε οικονομική κρίση η χώρα μας.

Μετά το λιώσιμο του χιονιού, ο καιρός καλοσύνεψε, τα λάχανα όμως δεκατίστηκαν αργείς να γεμίσουν μια τσάντα τα βρουβιά δύσκολα βγαίνουν όσο το έδαφος είναι λασπωμένο από τα χιόνια και τις βροχές. Στη γιορτή του Ευαγγελισμού παραβρέθηκαν αρκετοί πατριώτες και φίλοι της Κρεμαστής στο χωριό, ο καλός καιρός που επικράτησε το τριήμερο, έδωσε την ευκαιρία στους τυχερούς που βρέθηκαν στο χωριό να απολαύσουν την ομορφιά της ανοιξιάτικης φύσης, που ξεπρόβαλε μετά το λιώσιμο του χιονιού, ευχάριστη έκπληξη ήταν τα πολλά πιτσιρικάκια που βρέθηκαν στο χωριό, η Αγγελική ο Θανάσης και ο Γιωργάκης ξεφάντωναν μαζί τους στο παιχνίδι μέχρι που νύκτωνε.

Στην εκκλησία κατανυκτικός ο παπα Γιώργης, με τη ψάλτισσα Κατερίνα, το βράδυ της Παρασκευής μας ικανοποίησαν στην ακολουθία των χαιρετισμών.

Συνέχεια στη σελίδα 8

Πικρός γυρισμός στο χωριό

Ήταν τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του πενήντα, ο τραγικός εμφύλιος στη χώρα μας επίσημα έχει λήξει, τα σημάδια όμως που άφησε ήταν τόσο έντονα!

Οι μεγάλοι στα σπίτια και περισσότερο οι γυναίκες, τα βράδια τη κουβέντα τους τη γυροφέρνουν σε γεγονότα του ανταρτοπόλεμου, όπως τον αποκαλούσαν. Εμείς μικρά παιδιά κρεμάσταν στα χείλη των αφηγητών, αλλά νοιώθαμε πολύ παλαιά τα γεγονότα που διηγούντουσαν οι μεγαλύτεροι μας. Εγώ είχα πολλές απορίες, που συχνά διέκοπτα τη κουβέντα των μεγάλων για να ρωτάω, έτσι είχα κατανοήσει πως υπήρχαν αντίπαλοι οι χίτες με τους αντάρτες

Στη γειτονιά μας τη βρύση κατάλαβα πως είχαμε μόνο αντάρτες. Κοντά στο σπίτι μας βρισκόταν καμένο το Μανουσαίικο σπίτι, που σχεδόν καθημερινά μαζεζόμασταν όλα οι μικροί της γειτονιάς, ξυπόλυτοι φουστаноφόροι, σκαρφαλώναμε στα μουτζουρωμένα ξύλα, που είχαν απομείνει στο καμένο σπίτι και τραγουδάγαμε τραγούδια που ακούγαμε από τις παρέες που βολτάρανε τραγουδώντας μέχρι τη βρύση μετά από κανένα κρασάκι.

Το τραγούδι που λέγαμε περισσότερο και αντηχεί ακόμα στη μνήμη μου ήταν:

«στο παλιόσπιτο ετούτο που χωρίσαμε και με δάκρυα στα μάτια φιληθήκαμε.....» συνήθως ερχόταν η θεία Γιαννάκαινα και μας σταματούσε λέγοντας πως φοβόταν μη σκοτωθούμε, ίσως όμως γιατί πικραίνονταν για το κατόντημα του σπιτιού της, που όπως έμαθα αργότερα είχε φτιάξει με πολλά βάσανα. τότε πηγαίναμε στην άκρη της γειτονιάς στο άλλο καμένο σπίτι το Τσιφταίικο, σκαρφαλώναμε στα αποκαΐδια της στέγης και συνεχίζαμε το μουσικό πρόγραμμα μέχρι που ξεπιτισμένοι γεμάτοι μουτζούρες επιστρέφαμε στα σπίτια μας ή στη πρόθυμη πάντα για τραπέζωμα θεία Αγγελίνα. Πίσω από το σπίτι μας έμενε η γριά θεία Γιαννάκαινα, ήταν η μόνη που έμεινε πίσω όταν ο εγγονός της βγήκε στ'αντάρτικο και ο γιος της Δημητράκης με την οικογένεια του, αφού γνώρισαν απίστευτα βασανιστήρια, κατέφυγαν στο Πειραιά για να γλιτώσουν, έτσι έμεινε η σχεδόν τυφλή γριά Γιαννάκαινα με το πιστό σκυλί της το Μουσταφά.

Κάτω από το σπίτι μας έμενε μια άλλη τραγική

μορφή, η θεία Παναγιώτα η τζιφταίνα. Είχε χάσει στο τραγικό εμφύλιο γιο και κόρη, το σπίτι κάπκε, η νύφη και τα εγγόνια κατέφυγαν στην Αθήνα για να γλιτώσουν. Της είχαν μείνει τα οστά των νεκρών σε δυο πάνινες σακούλες κρεμασμένες στο πλάι της καμινάδας, που πολλές φορές την έβλεπα να τα κλαίει απλωμένα στη παρεστιά.

Στην απέναντι γειτονιά υπήρχαν καμένα τα σπίτια των χιτών, αλλά και σπίτια με θύματα των ανταρτών, είχα μεγάλη πίκρα όταν κατάλαβα πως η Γεωργία της Φανής, φιλενάδα της αδελφής μου, έχασε τον πατέρα της πριν γεννηθεί, θύμα του μίσους που έφερε ο εμφύλιος σπαραγμός

Ήταν μια μέρα της Άνοιξης που είναι ριζωμένη στο μυαλό μου, ο πατέρας μου πήρε τα δυο ζα του σπιτιού μας και άλλα δυο συγγενών μας, για να παραλάβει από τα Πελετά τη Μανουσαίικη οικογένεια που γυρνούσε με το καράβι από το Πειραιά.

Εγώ όταν έφυγαν από το χωριό ήμουν αγέννητος, γνώριζα όσα άκουγα από τις διηγήσεις της γειτονιάς

Είχε σουρουπώσει για τα καλά όταν άκουσα τα κουνούνια των ζών μας πίσω από τη Παναγία, σε λίγο

φτάνουν στο σπίτι (το Μεγάλο) που έμενε η γρια θεία Γιαννάκαινα. πριν καλά – καλά ξεκαβαλλήσει ο μπάριμπα Δημητράκης από το ζο ο μουσταφάς όρθιος στα πίσω πόδια με ένα μελαγχολικό γαύγισμα αγκάλιαζε το αφεντικό του, είχε έξι χρόνια να το δει.

Έκλαιγε η γριά Γιαννάκαινα αγκαλιάζοντας το γιο, τη νύφη της τα εγγόνια της, μαζί και όλη η γειτονιά που αυθόρμητα συγκεντρώθηκε είχε συγκινηθεί, εμείς τα μικρά είχαμε χαρά, δεν είχαμε ζήσει τα φρικτά χρόνια που προηγήθηκαν.

Η μάννα μου είχε ετοιμάσει φαγητά, τα μετέφερε στο σπίτι που φιλοξενούντο οι νεοφερμένοι, πήγα μαζί και εγώ, είχαν προβλέψει καραμέλες και μπισκότα για μας τα παιδιά οι νεοφερμένοι. Τα βάσανα που είχαν περάσει, χωρίς οι ίδιοι να ευθύνονταν, η αγωνία πως από αύριο θα ξεκινήσουν από την αρχή τη ζωή, τους κρατούσαν θλιμμένους, σκεπτικούς, σε πολλές ερωτήσεις συγγενών απαντούσαν <ας τα ξεχάσουμε> ίσως ήταν ο μόνος δρόμος για να βρουν κουράγιο στο νέο ξεκίνημα.

Πριν καλά –καλά χάραζε η επόμενη μέρα και ο αγώνας τους άρχισε, κατέβασαν

τα μισοκαμένα ξύλα από τη σκεπή καθάρισαν το τόπο, επισκεύασαν το ξύλινο κάρτσι που περισώθηκε στο βάθος της καμάρας, το δείλι ο μπάριμπα Δημητράκης πήγε στο περιβόλι στα παλιάμπελα, εκείνο το περιβόλι που σε λίγο καιρό ήταν το ομορφότερο του χωριού, έτσι περιποιημένα γίνανε τα χωράφια του στο μαραντάκι όταν εγκρίθηκε μια μικρή κρατική βοήθεια φτειάκτικε και η σκεπή του σπιτιού, ο μαστροΓιάννης έσκαβε θεμέλια για να στεγάσει το νοικοκυριό του σε καινούργιο σπίτι, όλα σιγά-σιγά τακτοποιούντουσαν, κατοχή και εμφύλιος έμεναν πίσω, η χαρά της αναδημιουργίας γινόταν έντονη.

Σε λίγο διάστημα τα καμένα σπίτια αποκαταστάθηκαν, τα χωράφια ζωντάνεψαν. Γλέντια, χοροί, γάμοι βαφτίσια, επισκέψεις πατριωτών από Αμερική, γίνανε τα σημαντικά γεγονότα του χωριού. Δυστυχώς η μετανάστευση παραμόνευε, μια ακόμα φορά τα θεμέλια του χωριού θα γνώριζαν μεγάλο κλυδωνισμό.

Ας ελπίσουμε πως κάποιοι λόγοι θα μπορέσουν να δώσουν πάλι πνοή δημιουργίας στο χωριό μας.

Μ. Δ

Διόρθωση από το προηγούμενο φύλλο των <Κ Ν>
Από μηχανικό λάθος δεν ανεγράφη ο αριθμός των Γιάννηδων του χωριού στα έτη 1865-1960, οι Γιάννηδες ήταν 34 (άνω των 21 ετών) το 1865, ενώ το 1960 ήταν 72

ΕΥΘΥΜΗ ΣΤΗΛΗ

1. Ένας Πόντιος συναντάει στο βουνό ένα βοσκό με το κοπάδι του από γίδια και τα σκυλιά του και του λέει:
Αν βρω πόσα κατσίκια έχει το κοπάδι σου θα μου χαρίσεις ένα; Ναι του απαντάει ο βοσκός. Έχεις 852 κατσίκια. Τα μετράει ο βοσκός και πράγματι ήταν 852 κατσίκια. Παίρνει ο Πόντιος ένα και φεύγει. Λίγο αργότερα συναντά-

ει ο βοσκός τον Πόντιο και τον ρωτάει: Άμα βρω τι είσαι, θα μου δώσεις πίσω το κατσίκι; Ναι απαντά ο Πόντιος. Το βρήκα είσαι Πόντιος. Ναι, από πού το κατάλαβες; Γιατί από τα 852 κατσίκια, εσύ πήρες το σκυλί.

2. Ένας Γερμανός, ένας Γάλλος και ένας Έλληνας είναι υποψήφιοι στη ΝΑ-ΣΑ για ταξίδι στον

Άρνη. Ο υπεύθυνος ρωτά τον Γερμανό πόσα χρήματα θέλει για τη συμμετοχή. Απαντά ένα εκατομμύριο Ευρώ «Γιατί;» τον ρωτά και κείνος απαντά «εάν πάθω κάτι να έχει η οικογένειά μου χρήματα να ζήσει». Ρωτά τον Γάλλο και απαντά «δύο εκατομμύρια Ευρώ, ένα για την οικογένειά μου και ένα για τους φίλους μου,

γιατί είμαι κοινωνικός». Ρωτά τον Έλληνα και απαντά «τρία εκατομμύρια Ευρώ». Γιατί εσύ τρία; Απαντά ο Έλληνας «ένα εκατομμύριο θα πάρεις εσύ για να μου δώσεις την δουλειά, ένα εκατομμύριο θα πάρω εγώ και ένα εκατομμύριο θα δώσουμε στον Γερμανό για να πάει στον Άρνη».

Ν.Α.Δ.

ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ
Έκδοση του Συλλόγου
Κρεμασιωτών
«Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ»

Επιμέλεια σύνταξης:
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΔΟΥΝΙΑ

Ταχυδρομικές επιταγές,
γράμματα στέλλονται στη
διεύθυνση:
ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΠΑΥΛΑΚΗΣ
ΑΓΙΟΥ ΣΩΣΤΗ 15 ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ
Τ.Κ. 121 35
ΤΗΛ. 6972 21 19 32

Κείμενα προς δημοσίευση
στέλλονται στον κ.
ΝΙΚ. ΔΟΥΝΙΑ
Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 18 ΒΡΙΛΗΣΙΑ
Τ.Κ. 152 35

Συνδρομές ετήσιες:
Εσωτερικού: ευρώ 20
Εξωτερικού: ευρώ 20

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ:
ΛΥΧΝΙΑ Α.Ε.
Ανδραβίδας 7
Χαμόμυλο Αχαρνών
τηλ. 210 3410436

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΩΝ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ «Η ΜΕΛΙΣΣΑ»

Νέα Υόρκη, 12 Μαρτίου 2011

Προς: Τον Πρόεδρο ΤΔ Κρεμαστής Τους Πρόεδρους Συλλόγων Κρεμαστής, Αθηνών, Αυστραλίας, και Καναδά

Αξιότιμοι κύριοι Πρόεδροι,

Η ολομέλεια του Συλλόγου Κρεμαστιωτών της Νέας Υόρκης "Η ΜΕΛΙΣΣΑ" στην πρόσφατη συνέλευσή της στις 20 Φεβρουαρίου 2011 μου έκανε την τιμή να με εκλέξει Πρόεδρο του ιστορικού μός Συλλόγου. Σημαντικό είναι επίσης το γεγονός ότι το νέο ΔΣ του σύλλογου αποτελείται από νέους ανθρώπους οι οποίοι έχουν γεννηθεί εκτός Ελλάδος και των οποίων η αγάπη για την γενέτειρα των γονιών μας είναι δεδομένη καθώς όλοι μας βρισκόμαστε εκεί σχεδόν κάθε καλοκαίρι. Σημαντική είναι επίσης και η εκλογή της κ. Κωνσταντίνης Μαυρομιχάλη-Ξερακιά στη θέση της εκπροσώπου του Συλλόγου μας στην Επιτροπή του Κληροδοτήματος Nick Pappas. Θα είναι Πρόεδρος της Επιτροπής του Κληροδοτήματος καθώς επίσης και ο συνδεδετικός κρίκος μεταξύ της Επιτροπής και της Τράπεζας σεβόμενη την από μακρό δηλωμένη επιθυμία του κ. Παναγιώτη Λεγάκη να αποσυρθεί μετά από παρουσία δύο δεκαετιών.

Όλα αυτά συνιστούν αλληλαγή σελίδας τόσο στα δρώμενα του Συλλόγου μας όσο και στη διαχείριση του Κληροδοτήματος. Για το Σύλλογό μας αναμφίβοτα αποτελεί μια πρόκληση γιατί από τη σύστασή του το νέο ΔΣ θα πρέπει να καταβάλει μεγάλες προσπάθειες για να επαναπροσδιορίσει τους στόχους του, να εντάξει στο Σύλλογο όσο το δυνατόν περισσότερους νέους ανθρώπους, και να δημιουργήσει ακόμη ποιο δυνατούς δεσμούς όχι μόνο με το αγαπημένο μας χωριό, αλλά και με όλους τους άλλους Συλλόγους. Για την Επιτροπή του Κληροδοτήματος ανοίγει επίσης μια καινούργια σελίδα. Για πρώτη φορά η Πρόεδρος του Κληροδοτήματος έχει αυξημένες αρμοδιότητες τις οποίες είμαστε όλοι αισιόδοξοι πως θα αξιοποιήσει για την ακόμη καλύτερη αξιοποίηση αυτού του μεγάλου κεφαλαίου που ο αείμνηστος συμπατριώτης μας κληροδότησε στο χωριό μας.

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς

Σούλα Λεγάκη

Πρόεδρος ΔΣ Κρεμαστιωτών Νέας Υόρκης

Νέα από τους πατριώτες της Αμερικής

Δυο αναφορές έγιναν από τον αμερικάνικο αλληλά και ελληνικό ομογενειακό Τύπο στον πατριώτη μας, Αναστάσιο Παρδάλη, εγγονό του Τάσου Παρδάλη που διατέλεσε επί σειρά ετών πρόεδρος του Συλλόγου Κρεμαστιωτών Αμερικής «Η Μέλισσα». Ο νεαρός Αναστάσιος Παρδάλης συνέβαλε με αυτοθυσία στη διάσωση γυναίκας από τις ρόδες διερχόμενου αυτοκινήτου και επαινέθηκε για αυτήν του την πράξη. Ταυτόχρονα, εκτεταμένη αναφορά έγινε στον «Εθνικό Κήρυκα», εφημε-

ρίδα ευρείας κυκλοφορίας της Αμερικανικής ομογένειας στη διοργάνωση εκδήλωσης με θέμα την αρχιτεκτονική, από τη Νεολαία του Ελληνοαμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου. Ο νεαρός πατριώτης μας, απόφοιτος της Νομικής Σχολής στις ΗΠΑ, είναι Πρόεδρος της Νεολαίας του Εμπορικού Επιμελητηρίου, το οποίο αριθμεί περίπου 800 μέλη. Από πλευράς μας τον συγχαίρουμε για την πράξη ανθρωπιάς και για τη συμβολή του στα θέματα της νεολαίας της ελληνικής ομογένειας.

Ονόματα Κρεμαστιωτών

Στο προηγούμενο φύλλο των <Κ Ν> δημοσιεύσαμε ονόματα των ανδρών του χωριού μας κατά το 1860 και για το 1960, όμως για τις γυναίκες δεν υπάρχουν στοιχεία ανάλογα, έτσι έγινε καταγραφή γυναικείων ονομάτων το έτος 1960.

Τα πιο πολλά ονόματα είναι κοινά, απουσιάζουν αρχαιοπρεπή ονόματα, κυριαρχούν χριστιανικά ονόματα. ενώ το 1960 στο χωριό υπήρχαν 46 είδη ονομάτων ανδρών, τα γυναικεία ονόματα ήταν 65 τα πιο κάτω αναφερόμενα.

ΟΝΟΜΑ	1960
Αγγελική (Αγγελίνα,Γκέλω)	10
Αδαμαντία	2
Αθασσία	3
Αθηνά	1
Αναστασία	2
Ανδριανή	1
Ανθούλα	1
Άννα (Κυράνα)	18
Αντωνία	5
Αργυρώ	3
Βασιλική	12
Γαριφαλιά	2
Γεωργία	16
Δέσποινα	4
Δήμητρα	15
Ειρήνη	6
Ελένη	39
Ελευθερία	1
Ευαγγελία	3
Ευγενία	9
Ευδοκία	4
Ευφροσύνη	1
Ζαχάρω	1
Ζωή	1
θεοδώρα	11
θεοχάρη	3
θρονία	1
Ιωάννα	8
Καλλιόπη	4
Καλομοίρα	6
Κάντιω	1
Κανέλλω	6

Κατίγκω	1
Κατερίνα	23
Κυριακούλα	11
Κωνσταντίνα	16
Λυγερή	4
Μάρθα	3
Μαρία	36
Μαρίνα	1
Μαργαρίτα	10
Μεταξία	4
Νικολέτα	1
Νυμφοδώρα	3
Όλγα	1
Ορσαλία	1
Ουρανία	1
Παγώνα	2
Παναγιώτα	19
Παρασκευή	2
Πολυξένη	3
Σουζάννα	1
Σοφία	11
Σταμάτα(Ματίνα)	22
Σταυρούλα	1
Στυλιανή	4
Σωτηρία	1
Φανή	2
Φυλλιώ	4
Φιλάνθη	1
Φοφώ	1
Χαριτίνη	1
Χριστίνα	1
Χρυσάνθη	4
Χρυσάφω	1
Χρυσούλα	17

Παλαιότερα ονόματα γυναικών που δεν συνεχιστήκανε στο χωριό μας είναι τα ονόματα Ντιέβω-Μπίλιω-Αριανή-Αφροδίτη.

Σήμερα οι πατριώτες μας, διαρκορπισμένοι σε όλη τη γη, κάνοντας γάμους με ανθρώπους άλλων πατριδων, έχουν προσθέσει πολλά ονόματα, ίσως στο μέλλον καταγραφούν οι μεγάλες αυτές αλλαγές

Μ.Δ

Μετά το στολισμό του επιτάφιου

Ο Κρεμαστιώτικος Γάμος

Ο γάμος, τα παλιότερα χρόνια, ήταν χαρά για όλο το χωριό. Οι περισσότεροι ήταν καλεσμένοι. Οι ετοιμασίες διαρκούσαν μέρες. Γενικότερα ο γάμος, ως σταθμός της ανθρώπινης ζωής θεωρούνταν ο πιο σημαντικός. Ο γάμος που θα περιγραφεί τελούνταν στην Κρεμαστή τα παλιότερα χρόνια, ως τις αρχές του 20ου αιώνα.

Ο γάμος, τις περισσότερες φορές, κανονιζόταν από τους γονείς του γαμπρού και της νύφης. Λίγες φορές ο γαμπρός και η νύφη παντρεύονταν από αγάπη και με δική τους θέληση. Οι πρώτες κινήσεις γίνονταν από μέρος του γαμπρού. Οι γονείς του έστελναν στον πατέρα της νύφης ένα έμπιστο συγγενικό ή φιλικό πρόσωπο, τον προξεντή ή την προξενήτρα, οι οποίοι είχαν την ικανότητα να πείθουν τους άλλους. Αυτοί παίνευαν το γαμπρό και την περιουσία του. Μάλιστα ο πατέρας έλεγε για τους προξεντάδες: «Αυτοί μπορούν να παντρέψουν και το Δεσπότη!». Αν οι γονείς της νύφης δέχονταν την πρόταση, τότε συναντιόνταν τα πεθερικά και κανόνιζαν την προίκα, με το προικοσύμφωνο, γιατί γάμος χωρίς προίκα τότε ήταν πολύ σπάνιος.

Έτσι κανονιζόταν κι αρραβώνας που γινόταν συνήθως Σάββατο βράδυ και στο σπίτι της νύφης. Πήγαιναν εκεί οι γονείς του γαμπρού και ορισμένοι συγγενείς. Γινόταν το πέραςμα των δαχτυλιδιών στους μελλόνυμφους. Μετά όλοι οι παρευρισκόμενοι κάθονταν στο τραπέζι. Αφού έτρωγαν και έπιναν, άρχιζαν το τραγούδι κι έπιαναν το χορό. Τις περισσότερες φορές το γλέντι κρατούσε μέχρι αργά. Δυο τραγούδια του αρραβώνα, σε ρυθμό αργού καλαματιανού και συρτού αντίστοιχα που τραγουδιόνταν στην Κρεμαστή είναι:

Δυο ήλιοι δυο φεγγάρια, δυο φεγγάρια,
αμάν βγίκανε σήμερα, μελαχροινό μου, αμάν, βγίκανε σήμερα
το 'να στο πρόσωπό σου, πρόσωπό σου
αμάν τ' άλλο στα σύννεφα, μελαχροινό μου, αμάν, τ' άλλο στα σύννεφα.
Διαμάντι δαχτυλίδι, δαχτυλίδι
αμάν φοράς στο χέρι σου, μελαχροινό μου, αμάν, φοράς στο χέρι σου
κι απάνω γράφει η πέτρα, γράφει η πέτρα,
αμάν, θα γίνω ταίρι σου, μελαχροινό μου, αμάν, θα γίνω ταίρι σου.

(Μαρία Παρδάλη, Πολυξένη Παρδάλη-Κόκκορη)

Κι απάνω στην, κι αμάν αμάν αμάν, κι απάνω στην τριανταφυλλιά
κι απάνω στην τριανταφυλλιά φκιάνει μια πέρδικα φωλιά
μέσα τη φκιάνει με φλουριά κι απόξω με τριαντάφυλλα,
κι απόξω με τριαντάφυλλα, τα κίτρινα τα πράσινα.
Κι αναταράχτη η πέρδικα που περπατεί λεβέντικα
και πέσαν τα τριαντάφυλλα, τα κίτρινα, τα πράσινα.
Το μάθαν οι Βρυσιώτισσες κι ούλες οι Κρεμαστιώτισσες
και μάσαν τα τριαντάφυλλα, τα κίτρινα τα πράσινα.
(Μαρία Παρδάλη, Πολυξένη Παρδάλη-Κόκκορη)

Οι μελλόνυμφοι δε βλέπονταν το διάστημα μεταξύ του αρραβώνα και του γάμου. Ο γάμος γινόταν πάντα Κυριακή.

Την Πέμπτη γίνονταν οι προσκλήσεις. Ορισμένοι συγγενείς ή γονείς γυρνούσαν τα σπίτια και καλούσαν. Μερικές φορές είχαν μαζί τους κρασί και κερνούσαν αυτούς που θα καλούσαν στο γάμο. Την ίδια μέρα, κατά το απόγευμα, μερικοί καλεσμένοι συγκεντρώνονται στα σπίτια του γαμπρού και της νύφης για τα προζύμια. Πήγαιναν όλοι μαζί να πάρουν νερό από την τετράκρουνη βρύση της Κρεμαστής και στο δρόμο τραγουδούσαν.

Στην βρύση στην κρυόβρυση που ναι το κρουνέρι
μια βλαχοπούλα πήγαινε με το σταμνί στο χέρι.
Τη βλάχα την αντάμωσε ένα παλικαράκι
και τ' όνομά της ρώτησε, της πιάνει ο χεράκι.
Κι αυτή ξεροκοκκίνησε και το κεφάλι σκύβει
και βγάζει το μαντίλι της, το πρόσωπό της κρύβει.
-Άντε, λεβέντη μ', στο καλό κι άσε με να γιομίσω
την Κυριακή στην Παναγιά εσένα θα φιλήσω.
Δώστε, γονήδες, την ευχή, δώστε με την καρδιά σας
και σ' όλο το συμπεθεριό, να ζήσουν τα παιδιά σας.
(Μαρία Τζάκα)

Δύο ή τρία κορίτσια που ζούσαν οι γονείς τους, κοσκίνιζαν το αλεύρι και έπιαναν τα προζύμια. Το νερό το έριχναν αγόρια, των οποίων ζούσαν οι δυο γονείς τους. Στη συνέχεια, τα κορίτσια σήκωναν ψηλά το σκαφίδι που ζύμωναν και οι παρευρισκόμενοι πετούσαν μέσα χρήματα. Τα έπαιρναν αυτές και τα όργανα αν υπήρχαν.

Την Παρασκευή ζυμώνονταν πια τα ψωμιά του γάμου. Επίσης, αυτή τη μέρα γυρνούσαν οι συγγενείς από τα συγγενικά σπίτια με ένα ταγάρι και μάζευαν πιάτα, πιρούνια, μαχαίρια, ποτήρια, κτλ. Κανένα σπίτι δεν είχε τόσα πολλά πράγματα για ένα γάμο. Αυτή τη μέρα ακόμη οι μάνα της νύφης και οι γυναίκες συγγενείς της ετοίμαζαν τα προικιά της νύφης. Τα προικιά ήταν συνήθως αντρομίδες, βελόντζες, χιράμια, μπατανιές, κιλίμια, σεντόνια, μαξιλάρια κλπ, ρούχα, όπως τσιπούνια, γιουρντιά, φουστάνια, μπλερίνες, ποδιές, τσεμπέρια και είδη νοικοκυριού, όπως τεντζέρια, λεβέτια, ταψιά, φορτσέρια, γυαλικά. Μέσα στα ρούχα έβαζαν χρήματα, αμύγδαλα, καρύδια, κλπ.

Το Σάββατο το πρωί έσφαζαν ζώα για το κρέας του γάμου και οι καλεσμένοι

του γαμπρού πήγαιναν να πάρουν τα προικιά από το σπίτι της νύφης τραγουδώντας, αλλά τις περισσότερες φορές με τη συνοδεία των οργάνων. Βιοηί βαραγανε ο μπαρμπα-Παναγιώτης ο Νιοφώτης, ο μπαρμπα-Γιώργης ο Τελέγκας, ο μπαρμπα-Νίκος ο Σπόρτης, ο μπαρμπα-Τάσος ο Καραβάνας, παούτο ο μπαρμπα-Παντελής με την «Αρκαδιανή» του, ο μπαρμπα-Χρηστομεγιάς, και το μοναδικό κληρίνο που πέρασε από την Κρεμαστή και από όλο τον Ζάρακα, ο μπαρμπα-Χρήστος ο Σπόρτης (το χωριό είχε κι άλλους ερασιτέχνες αλλά ανέφερα τους παλιότερους και ας με συγχωρήσουν). Μετά στοίβαζαν τα προικιά στη μέση της σάλας του σπιτιού κάνοντας τον λεγόμενο «γιούκο» και τα πεθερικά της νύφης οδηγούσαν τους περαστικούς να τα δουν και καμάρωναν. Εάν η νύφη ήταν από άλλο χωριό, το συμπεθεριό πήγαινε να παραλάβει τα προικιά με ζώα, γαϊδούρια και μουλάρια, από το σπίτι της νύφης. Ορισμένες φορές παραλάμβαναν τα προικιά και την Κυριακή το πρωί. Την ίδια μέρα το βράδυ γινόταν γλέντι στο σπίτι του γαμπρού όπου έτρωγαν τα εντόσθια των σφαχτών, πατσά και μαγειρίτσα.

Η Κυριακή ήταν η μεγάλη μέρα. Οι καλεσμένοι, μετά τον εκκλησιασμό στην Παναγιά, πήγαιναν στο σπίτι του γαμπρού ή της νύφης ανάλογα. Εκεί γινόταν το στόλισμα των νεόνυμφων.

Στο σπίτι του γαμπρού γινόταν το ξύρισμά του. Πήγαινε ο κουρέας και τα όργανα, που έπαιζαν οργανικούς σκοπούς, και οι καλεσμένοι τραγουδούσαν:

Γαμπρέ μου καλορίζικε, να ζήσεις, να γεράσεις,
να ζήσεις χρόνους εκατό και να τους απεράσεις.

Ο γαμπρός φορούσε την επίσημη ενδυμασία του. Πριν το 1900 ήταν η άσπρη μακριά φουστάνη. Στα μετέπειτα χρόνια ο γαμπρός φορούσε κοστουμί κυρίως μαύρο.

Απ' την άλλη, στο σπίτι της νύφης μαζεύονταν οι γειτονοπούλες, φίλενάδες και στενοί συγγενείς, την έντυναν και τη στόλιζαν. Η ενδυμασία της νύφης, πριν το 1900, περιελάμβανε το μακρύ και φαρδύ φόρεμα σε έντονα χρώματα και με πολλά κεντήδια, το μπούστο με την κεντητή τραχηλιά να φαίνεται και στο κεφάλι το κόκκινο φέσι με τη μακριά γαλάζια ή χρυσή φούντα, το λεγόμενο παπάζι. Μάλιστα όταν το φορούσε η νύφη έλεγαν:

Όταν βάζεις το παπάζι με τη φούντα τη χρυσή,
τρέμει ο ουρανός να πέσει μ' ούλα τ' άστρα του μαζι.

Κατά τον 20ο κυρίως αιώνα οι γυναίκες φορούσαν νυφικό άσπρο που έφτανε ως τους αστραγάλους. Σπανίως στη μέση έδεναν και μια κάτασπρη ποδιά. Στο κεφάλι φορούσαν το λευκό πέπλο.

Στο στόλισμα της νύφης τραγουδούσαν τα εξής τραγούδια, αποτελούμενα από πολλά δίστιχα:

-Νύφη μου, ξάστερο γυαλί και λαμπερό φεγγάρι
για πες μας που το διάλεξες αυτό το παλικαράρι.
-Μίτε τα γρόσια μ' έδωκα, μίτε και τα λεφτά μου,
μου το εκάρισ' ο Θεός κι η χρυσοπεθερά μου.
Νύφη μ', όταν γεννήθηκες, ο ήλιος εκατέβη
και σου 'δωσε την ομορφιά και πάλι πάνω ανέβη.
Νύφη μου καλορίζικη, να ζήσεις να γεράσεις,
να ζήσεις χρόνους εκατό και να τους επεράσεις.
Ω! Παναγιά μου Δέσποινα με τον μονογενή σου,
στ' αντρόγυνο που γίνεται να δώσεις την ευχή σου.
(Μαρία Παρδάλη, Λυγερή Παρδάλη-Λεγάκη)

-Ευχίσε με, μανούλα μου, τώρα στο στόλισμά μου.
-Με την ευχή μου, κόρη μου, και με της Παναγίας.
-Ευχίσε με, πατέρα μου, τώρα στα λούσματά μου.
-Με την ευχή μου, κόρη μου, και με της Παναγίας,
να κάνεις γιους, εννιά υγιούς και δυκατέρα μία.
(Λυγερή Παρδάλη-Λεγάκη)

Το δεύτερο τραγούδι ήταν πολύ συγκινητικό και ιδιαίτερα όταν ο πατέρας ή η μάνα της νύφης δεν βρίσκονταν στη ζωή. Τότε τραγουδούσαν, ανάλογα με το ποιος ήταν νεκρός (π.χ. πατέρας), το τραγούδι ως εξής:

-Ευχίσου με, πατέρα μου, κι ας είσαι και στον Άδην.
-Με την ευχή μου, κόρη μου, κι ας είμαι και στον Άδην.

(Λυγερή Παρδάλη-Λεγάκη)

Στο σπίτι του γαμπρού μαζεύονται οι καλεσμένοι του, το συμπεθεριό του γαμπρού όπως λέγανε, και η πομπή ξεκινά για το σπίτι του κουμπάρου, όπου το συμπεθεριό λαμβάνει κέρασμα. Τον παίρνουν μαζί με τους παρακούμπαρους και ξαναγυρνούν στο σπίτι του γαμπρού, όπου ο κουμπάρος κι οι δικοί του «τρατάρουνται». Έπειτα, κατευθύνονται για το σπίτι της νύφης. Η πομπή έχει ως εξής: μπροστά πηγαίνουν πάντα τα βιοηία, όπως λένε γενικότερα τα μουσικά όργανα, πίσω ο κουμπάρος και ο γαμπρός με ένα συγγενικό του πρόσωπο. Παραπίσω ακολουθούσε το συμπεθεριό. Τα όργανα παίζουν οργανικούς σκοπούς, όπως το αργεϊτικό καλαματιανό ή την πατινάδα του γάμου. **Συνέχεια στη σελίδα 8**

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΕΜΟΓΕΝΝΗΤΡΙΕΣ

1. Την 09.03.11 εξετάσθηκε στο Συμβούλιο της Επικρατείας (ΣτΕ) η από 03.02.09 προσφυγή των Συλλόγων «ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ», «ΕΛΑΤΟΣ», κατά της υπ' αριθμ. 49828/2008 Απόφασης της Επιτροπής Συντονισμού της Κυβερνητικής πολιτικής στον τομέα του χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης με την οποία η περιοχή του Δάσους από όρια «Πελεκτών» μέχρι και το «Χιονοβούνι» χαρακτηρίσθηκε ως περιοχή Αιολικής προτεραιότητας (ΠΑΠ)
2. Την 28.03.11 κατατέθηκαν οι προτάσεις από το Δικηγορικό Γραφείο Χαϊνταρή – Σηφάκη και αναμένεται η απόφαση του ΣτΕ
3. Οι Σύλλογοι «ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ», «ΕΛΑΤΟΣ» σε συνεργασία με τον Αντιδήμαρχο κ. Π. Παυλιάκη και τη συνδρομή των κ.κ. Ν. Δούνια, Τ. Τζάκα, Δ.

Χρηστάκη ετοιμάζουν προσφυγή στο ΣτΕ κατά των υπ' αριθμ. 1414/2010, 1420/2010 αποφάσεων της ΡΑΕ με την οποία χορηγήθηκαν άδειες παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας στο «Χιονοβούνι» και «Τούρλα Κατάρτι» και υποσταθμός στο «Ζοργιάνι».

4. Είναι καίρια ανάγκη όλοι οι Κρεμασιώτες να βοηθήσουν τις προσπάθειες των Συλλόγων ώστε να μην εγκατασταθούν ανεμογεννήτριες, στο ελατόδασος του χωριού και να αποφευχθεί η καταστροφή του δάσους, που αποτελεί το μέγιστο κεφάλαιο του χωριού μας.
5. Πιστεύουμε ότι ο νέος Δήμος ΕΥΡΩΤΑ, θα στηρίξει την προσπάθεια μας και θα διατηρήσει ακέραιο το δάσος της Κρεμαστής, που είναι ο μοναδικός πνεύμονας στην περιοχή του.

Δ.Σ

Χορεύοντας στον Αϊ - Γιάννη

ΝΕΑ ΑΠΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Δυστυχώς στο Σίδνεϊ της Αυστραλίας άφησε την τελευταία του πνοή ο πατριώτης μας, Γιώργος Ανασ. Χαραμής.

Γεννήθηκε το 1943 στο χωριό, όπου και έζησε μέχρι τα 16 του χρόνια. Τότε όλη η οικογένειά του μετανάστευσε στην Αυστραλία.

Ο αθησμόντος κοινωνικός Γιώργης, δεν

λησμόνησε το χωριό.

Η σύζυγος του είναι από τον Άγιο Δημήτρη. Έτσι συχνά ο Γιώργος βρισκόταν στην Ελλάδα πότε στο ένα χωριό, πότε στο άλλο.

Ελπίζουμε τα παιδιά του να συνεχίσουν την επαφή με την πατρίδα μας που τόσο αγάπησε ο πατέρας τους.

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΠΛΑΤΑΝΟΡΕΜΜΑ ΤΟΥ ΑΗ – ΓΙΩΡΓΗ

Λίγο πιο έξω από το χωριό υπάρχει άλλη μία κρυφή διαδρομή η οποία προσφέρει μαγικές εικόνες καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Κατευθυνόμενοι προς το εκκλησάκι του Αγίου Γεωργίου με κατεύθυνση προς Μαρί, ακριβώς πριν την εκκλησία ξεκινά κατά μήκος της κοίτης ένα πολύ ωραίο μονοπάτι...που ουσιαστικά δεν είναι ακριβώς μονοπάτι αλλά απλά η διάσχιση της ρεματιάς...Κινούμαστε στην διαδρομή αυτή και περιπλανώμαστε κάτω από τα πλατάνια που ανάλογα με την εποχή του χρόνου τα φύλλα τους παίρνουν διαφορετικό χρωματισμό. Άλλοτε ανοιχτό πράσινο, άλλοτε κίτρινο γύρω στο Νοέμβρη που

τα φύλλα κοντεύουν να πέσουν κτλ...Η διαδρομή αυτή δεν έχει όριο...όσο αντέχει κανείς προχωρά απολαμβάνοντας τους σχηματισμούς των δέντρων αλλά και κάποιες φορές όταν έχει προηγηθεί βροχόπτωση την ροή του ποταμού.

Βέβαια τις περισσότερες φορές δεν είναι εφικτή η διάσχιση του διότι το χώμα στην βάση της κοίτης λασπώνει και κάνει την διάβαση του δυσκολότερη.

Εναλλακτικά μπορεί κάποιος να ακολουθήσει τη δημοσιά και να κινηθεί προς το επόμενο εκκλησάκι την Αγία Κυριακή.

Γιάννης Γκιουζέλης

Νέα από ΗΠΑ

Οι πατριώτες μας στη Νέα Υόρκη πραγματοποίησαν εκλογές για ανάδειξη ΔΣ του συλλόγου «Μέλισσα».

Το νέο ΔΣ αποτελούν Χρυσούλα Ν Λεγάκη πρόεδρος, Ειρήνη Δούνια-Χριστοδούλου γραμματέας,

Παναγιώτα Ν Δούνια –Μονογιού αντιπρόεδρος, Γιάννης Γ Μπέλεσης ταμίας

Μέλη: Ν Δούνιας, Ν Λεγάκης, Γ Παπαμιχαήλπουλος.

Ο Κώστας Αγγελόπουλος που είχε υποστεί βαρύτατους τραυματισμούς από τροχαίο δυστύχημα, παρουσίασε μεγάλη βελτίωση.

Ευχόμαστε σύντομα να τον δούμε στο χωριό.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ μπάμπια Τάσος Παρδάλης

Αγαπητοί νέοι του διοικητικού συμβουλίου του συλλόγου μας ο « Πατριώτης », με μεγάλη μου χαρά είδα την νεολαία της Κρεμαστής να αναλαμβάνει τα νηπία του συλλόγου μας. Σας συγχαίρω και σας εύχομαι ολόψυχα καλή επιτυχία για το μέλλον. Να γνωρίζετε ότι μπορείτε να στηρίξετε στην βοήθεια και να ζητάτε την γνώμη των παλαιότερων διοικητικών συμβουλίων. Χάρηκα ιδιαίτερα για την καλή συνεργασία που έχετε με τον σύλλογο « ΕΛΑΤΟΣ » και θα σας παρακαλέσω να καλλιεργήσετε καλή συνεργασία και με τους υπόλοιπους συλλόγους του εξωτερικού διότι οι νέοι Κρεμασιώτες έχουν ανάγκη να έλθουν σε επαφή με τις ρίζες τους.

Θα ήθελα να σας γράψω μερικά λόγια για τους Κρεμασιώτες που ίδρυσαν τον σύλλογο « η Κοίμησης της Θεοτόκου » το 1900, οι οποίοι κατά τον ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1912 – 1922 επέστρεψαν στην πατρίδα για να πολεμήσουν και πολλοί από αυτούς σκοτώθηκαν και ο σύλλογος έμεινε αδρανής.

Ο σύλλογος « Μέλισσα » ιδρύθηκε το 1930 και είναι από τους παλαιότερους στην Αμερική εκτός του συλλόγου Αναβρυτής Σπάρτης. Θυμάμαι από παιδί τα έργα των απόδημων Ελλήνων όπως το σχολείο στην Κρυόβρυση και πολλά άλλα.

Το 1955 που έφτασα στην Νέα Υόρκη βρήκα μια άλλη Κρεμαστή, αγαπημένους συγχωριανούς που το σώμα τους βρισκόταν στην Αμερική αλλά η ψυχή τους πίσω στο χωριό. Η έδρα του συλλόγου ήταν στο ανθοπωλείο των αδελφών Τσίγκου αλλά πολλές φορές οι συνεδριάσεις γίνονταν και στα ζαχαροπλαστεία του μπάμπια Γιώργη Δούνια και του μπάμπια Γιώργη του Παναρίτη. Τα παιδιά μας που ήταν μικρά μας παρακαλούσαν να κάνουμε πιο συχνά συνεδριάσεις γιατί και οι δύο θείες Γιώργαινες τα γέμιζαν με λικουδιές.

Το 1963 περίπου διοργανώσαμε μια καλοκαιρινή εκδρομή με όλους τους Κρεμασιώτες αλλά και πολλούς πατριώτες που δεν είχαν επαφή με τον σύλλογο για πολλά χρόνια, μεταξύ αυτών και ο αείμνηστος Νικόλαος Παπαμιχαήλπουλος. Ο ενθουσιασμός του ήταν πολύ μεγάλος και μας είπε ότι όταν έφυγε από την Κρεμαστή είχε κάνει τάμα να μπορέσει μια μέρα να χτίσει μια καινούρια εκκλησία, γιατί και υποσχέθηκε ότι αν ο σύλλογος έκανε έρανο εκείνος θα διπλασίαζε το ποσό που θα συγκέντρωνε για την ανέγερση της εκκλησίας. Αρχίσαμε τον έρανο και μία επιτροπή που αποτελείτο από τους αδελφούς Αντώνη και Γεώργιο Δούνια, Ελευθέριο Τσίγκο και Γεώργιο Παναρίτη ταξίδεψε στο Μόντρεαλ του Καναδά και έπει-

σε τους νεοφερμένους Κρεμασιώτες να ιδρύσουν και εκεί σύλλογο και συνεχίσαμε τον έρανο μαζί. Ο πρώτος έρανος ήταν 12.500 δολάρια, αμέσως τηλεφώνησαν στον

Νικόλαο Παπαμιχαήλπουλο και ο λογαριασμός του εράνου αυξήθηκε κατά 12.500 δολάρια. Εκτός αυτών των χρημάτων άφηνε επίσης με την διαθήκη του άλλες 25.000 συν το κληροδότημα για τα παιδιά που σπουδάζουν και για την προικοδότηση και με την συμβολή όλων των συλλογών Αθήνας και του Πατριώτη Αυστραλίας και όλων των Κρεμασιωτών καμαρώνουμε σήμερα το στολίδι της Παναγίας μας.

Θα ήθελα επίσης να σας περιγράψω μέρος του έργου του συλλόγου « Μέλισσα » του οποίου υπήρξα μέλος επί 33 χρόνια, μια 15ετία περίπου ως πρόεδρος και σήμερα επίτιμος πρόεδρος. Ενθυμούμαι αρχάς του 1945, μόλις μετά την κατοχή, τα τσουβάλια με αλεύρι και τις κονσέρβες που έστειλε ο σύλλογος ύστερα από προτροπή, όπως πληροφορήθηκα, του νεαρού τότε γραμματέα του συλλόγου, Ελευθέριου Γ. Τσίγκου. Για 6 μήνες τον χειμώνα έστειλε 100 δολάρια για ενίσχυση στον ιερέα για να μείνει στο χωριό, έχτισε το μαγειρείο στο σχολείο, έστειλε βοήθεια σε άπορες οικογένειες και σε συμπατριώτες με ειδικές ανάγκες. Όταν ιδρύθηκε ο « Πατριώτης », συνεργαστήκαμε άριστα με όλα τα Δ.Σ. Μαθαίναμε πως ο συμπατριώτης μας Νίκος Α. Δούνιας διοικητής MOMA βοηθούσε όσο το δυνατόν περισσότερο για την συντήρηση των δρόμων. Σε συνεργασία με τον σύλλογο « Πατριώτης » βοηθήσαμε για την ασφαλιτόστρωση των δρόμων της Κρεμαστής. Όταν ήρθε ο τότε νομάρχης Λακωνίας, κύριος Βασιλείου στις Η.Π.Α, στην δεξίωση που του έκανε ο σύλλογος μας υποσχέθηκε ότι αν οι σύλλογοι μπορούσαν να διαθέσουν το ποσό των 15.000 δολαρίων, τα υπόλοιπα θα τα αναλάμβανε η νομαρχία. Αμέσως ο σύλλογος « Μέλισσα » έστειλε 10.000 δολάρια για την ασφαλιτόστρωση και την συντήρηση των δρόμων του χωριού.

Τέλος θα ήθελα να σας συγχαρώ για την γιορτή της κοπής της πίτας και ελπίζω να επαναλαμβάνετε τέτοιες πρωτοβουλίες που μας χαροποιούν ιδιαίτερα εμάς τους μεγαλύτερους. Λυπήθηκα που δεν μπόρεσα να έρθω στην εκδρομή γιατί εκεί στην Δημητσάνα έχω γλιτώσει από μια αδελφοκτόνο μάχη το 1948. Εύχομαι ποτέ να μην υπάρξουν για εσάς τέτοιες εποχές.

Σας εύχομαι κάθε επιτυχία στο έργο σας, με όλη μου την αγάπη σε όλους σας και στους απανταχού Κρεμασιώτες.

Ο μπάμπια Τάσος Παρδάλης

Σε μια κόλα χαρτί

Αισθάνομαι την ανάγκη να αποτυπώσω σε μια κόλα χαρτί κάποιες σκέψεις μου που αφορούν την κρεμαστή αλλά και γενικότερα τον κόσμο.

Μπήκε η άνοιξη τουλάχιστον ημερολογιακά γιατί αλλιώς νομίζω ότι δεν είναι φυσιολογική. Γενικότερα τα τελευταία χρόνια οι εποχές έχουν αλλιάξει. Ο χειμώνας διαρκεί λιγότερο και αργεί να έρθει. Το καλοκαίρι πιο καυτό και πιο μεγάλο οι βροχές λιγότερες όπως και τα χιόνια. Οι μεταβολές του καιρού ραγδαίες. Είμαστε οι πιο τυχεροί άνθρωποι που ζούμε πάνω στο αυτό τον πλανήτη αλλά δεν το εκτιμούμε καθόλου. Η εξέλιξη της τεχνολογίας, η βιομηχανοποίηση, ο υπερβολικός αριθμός αυτοκινήτων, τα ραδιενεργά απόβλητα, η καταστροφή των δασών έχουν φτάσει τον πλανήτη σε οριακά επίπεδα μόλυνσης. Τα ακραία γεγονό-

τα των τελευταίων δεκαετιών (αύξηση θερμοκρασίας, ερημοποίηση, λιωσιμο πάγων) καθιστούν ως μοναδική λύση για τη σωτηρία του πλανήτη μας τη λήψη δραστηκών μέτρων τώρα απ τους «μεγάλους» της γης.

Στο χωριό μας υπάρχει πευκοδάσος, το τελευταίο του Πάρωνα που κάποιες εταιρείες το έχουν βάψει στο μάτι. Θέλουν με οποιοδήποτε τρόπο και κόστος να εγκαταστήσουν ανεμογεννήτριες σε διάφορα σημεία του. - Λες και χάθηκαν τα βουνά στην περιοχή μας - Λες και ο αέρας περνά μόνο από το χιονοβόλων και τη μαδάρα !!!

Δεν είμαι κατά της πράσινης ανάπτυξης αλλά όχι κόβοντας το

πράσινο. Ελπίζω ότι με τη βοήθεια της νέας δημοτικής αρχής. Το δεύτερο κομμάτι

Η μαγεία της Άνοιξης ξεκίνησε

που με προβληματίζει εξίσου είναι η κοινωνική και ηθική παρακμή σε όλο τον κόσμο. Σ ένα κόσμο με δύο διαφορετικά είδη ανθρώπων, τους δυνατούς και τους αδύνατους. Όλα θυσιάζονται στο βωμό της ύλης και της δόξας απηφώντας την ισότητα την τιμιότητα και την ελευθερία. Ζούμε υπό κατοχή αλλά ο εχθρός είναι αόρατος. Γι αυτό και τα φαινόμενα καταπίεσης των ανθρώπων είναι τόσο ορατά και έντονα και μένει να δούμε την έκρηξη τους.

Το χωριό μας μια όαση σχετικά μακριά απ όλα αυτά αντέχει στις κοσμογονικές αλλαγές που έχουν συντε-

σκεπτόμαστε μια απίστευτη ηρεμία και μια γαλήνη μας διακατέχει που δεν εξαγοράζεται με όλο το χρυσάφι του κόσμου. Ας μας αφήσουν λοιπόν ήσυχους!!!

Επειδή οι πατριώτες, όσο κανείς άλλος αγαπούν τον τόπο τους έχουν μεταμορφώσει το χωριό μας σε έναν μικρό παράδεισο. Απαραίτητες παρεμβάσεις χρειάζονται ακόμη οι υποδομές που πιστεύω ότι θα γίνουν στο μέλλον θα καταστήσουν το χωριό μας έναν ιδανικό τόπο διαμονής. Αράχοβα δεν μπορούμε να γίνουμε - ούτε το θέλουμε. Θα είμαστε όμως ένας τόπος με απaráμιλλη ομορφιά και οι άνθρωποι του θα είναι πάντα γεμάτοι αγάπη, αξιοπρέπεια, φιλοξενία.

Ευχαριστώ την εφημερίδα που

Φιλοξένησε τις σκέψεις μου.

Θ.Α. ΠΑΥΛΑΚΗΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΠΑΛΗΟΥ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΗ «ΕΧΕΙ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΛΑ ΤΗΣ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ;»

Γράφτηκε πρόσφατα στον Ημερήσιο τύπο ότι στον προηγούμενο χρόνο έφυγαν από την Αττική και εγκαταστάθηκαν στα χωριά τους 48.000 άτομα.

Οι κύριοι λόγοι της εσωτερικής μετανάστευσης είναι η γνωστή σε όλους οικονομική κρίση, η έλλειψη ποιότητας ζωής, το μολυσμένο περιβάλλον, οι σοβαρές δυσκολίες της καθημερινότητας και η απαισιοδοξία για το μέλλον.

Ζούμε τα πιο δύσκολα χρόνια μετά τη δεκαετία του 50.

Οικονομική ανέχεια, καμία

ελπίδα για βελτίωση της ζωής μας.

Η οικονομική κρίση είναι παγκόσμιο φαινόμενο μοιάζει με την εποχή του 1929. Η πίτα των ελλήνων μικραίνει επικίνδυνα.

Η πατρίδα μας έχει ένα τεράστιο εθνικό χρέος, η οικονομία της δεν είναι ανταγωνιστική, το εθνικό εισόδημα μειώνεται ο παραγωγικός πληθυσμός λιγοστεύει και μαζί με όλα αυτά σβήνουν οι ελπίδες για καλύτερη ζωή μας στο κοντινό μέλλον.

Συντηρητικός, όχι πολύ αι-

σιοδόχος από τη φύση μου, δεν αποκλείω και την χειρότερηση της κατάστασης και εξέλιξη της σε στάση πληρωμών Δημοσίου.

Επειδή η μετανάστευση είναι ήδη δύσκολη έως αδύνατη, η μόνη ίσως ελπίδα να επιβιώσουμε είναι η παλινόστηση στη Κρεμαστή, όπου μπορούμε να πορισθούμε τα βασικά είδη διατροφής, όπως στα παιδικά μας χρόνια.

Οι παραπάνω σκέψεις μου ας προβληματίσουν όλους τους Κρεμασιώτες και ιδιαίτερα τους συνταξιούχους.

Ας δούμε με ρεαλισμό και ψυχραιμία το θέμα της αξιοποίησης της περιουσίας του χωριού (χωράφια, αμπέλια, κήπους), να ετοιμάσουμε τα συμπράγκαλα του γεωργού και να έχουμε ετοιμότητα για γεωργικές δουλειές, ώστε να εξασφαλίσουμε τη βασική διατροφή.

Οι παλνοί Κρεμασιώτες σαν αποτέλεσμα της κρίσης θα κλείσουμε τον κύκλο μας στο χωριό.

Φτωχοί ξεκινήσαμε τη ζωή και φτωχοί θα την ολοκληρώσουμε, στο χωριό, με πολλούς

πατριώτες σε μια μεγάλη Κρεμαστή!

Οι αναγνώστες της εφημερίδας μας ας μη βιασθούν να χαρακτηρίσουν τις σκέψεις ονειροπόλες, και εξωπραγματικές! Δεν θα με πειράξει ο χαρακτηρισμός.

Ελπίζω ότι η κρίση θα μας φέρει και τη χαρά της παλινόστησης στο χωριό. Από τις δύσκολες περιόδους της ζωής προκύπτουν και καλές μέρες, οι άνθρωποι γίνονται μαχητές και πιο δυνατοί.

N.A.Δ

Ταξίδεψε μακριά ο Γερολύκαρος

Στις 10 Μαρτίου 2011, στους Μολάους Λακωνίας, κατά το άλληλαγμα της μέρας, σφράγισε την προσωπική του βίβλο ο Γερολύκαρος, παίρνοντας την οδό που βγάζει στα αιώνια δειπνα των προγόνων.

Ο Χρήστος Κοσμάς γεννήθηκε στα 1916, στην Κρεμαστή Λακωνίας, δίπλα στον βλοσυρό Πάρωνα, και επί σειρά δεκαετιών ασκούσε το επάγγελ-

μα τού κτηνοτρόφου, ενώ παράλληλα πρόσφερε αψιλοκερδώς τις υπηρεσίες του ως κουρέας.

Νυμφεύτηκε την Ελένη Πριφτάκη και απέκτησε πέντε παιδιά, τον Παναγιώτη, την Μαρία, τον Αντώνιο, την Νυμφοδώρα και την Λέλα. Η Νυμφοδώρα και η Λέλα ανήκουν σήμερα στον ακμαίο Ελληνισμό της Διασποράς. Η πρώτη ως κάτοικος τού Σίδνεϋ της Αυ-

στραλίας, και η δεύτερη ως κάτοικος της Νέας Υόρκης των Η.Π.Α.

Ο Χρήστος Κοσμάς υπηρέτησε την Πατρίδα ως κληρωτός οπλίτης, αφενός στα Ελληνο-Βουλγαρικά σύνορα, και αφετέρου στην πρώτη γραμμή πυρός τού Ελληνο-Αλβανικού μετώπου, όπου τραυματίστηκε στις 18 Δεκεμβρίου 1940, και γι' αυτό νοσηλεύτηκε επί τρεις μήνες στο Αρσά-

κειο.

Διατηρώντας πνεύμα διαυγές και ακατάβλητη ψυχική ικμάδα μέχρι το 96ο, και τελευταίο, έτος τού επίγειου βίου του, ήταν το ζωντανό αρχείο τού χωριού του, αλλά και της ευρύτερης περιοχής, πάντοτε παρών σε κάθε κοινωνική εκδήλωση, πάντοτε πρόθυμος να συνεισφέρει στην κοινή προκοπή.

Στο ύστατο κατεύοδιο, μέσα στο χιονισμένο τοπίο, τον συνόδευσε ένα πλήθος οικείων, συγγενών, φίλων και συγχωριανών του, αναγνωρίζοντάς του το γεγονός ότι τίμησε επάξια την ανδρογενή λακωνική γη.

Ο εγγονός,
Χρήστος Κοσμάς,
από την ακριτική
Ξάνθη

ΣΚΑΒΟΝΤΑΣ ΤΑ ΠΑΛΙΑ

Στις αρχές του Γενάρη πήγα στο χωριό. Ο καιρός ήμερος και ζεστός. Κάθε φορά που βρίσκομαι στο χωριό, αισθάνομαι ελεύθερος, ξεκούραστος, χαρούμενος και ακούραστος στις δουλειές που κάνω.

Τα αντίθετα συναισθήματα κυριαρχούν κατά την επιστροφή στη τσιμεντούπολη της Αθήνας.

Το απόγευμα μαζί με τη γυναίκα μου και τη νύφη μου βγήκαμε στο Τούμπαλι για να ξεσκάσουμε και να μαζέψουμε λάχανα (χόρτα τα λέμε τώρα).

Βρήκαμε δύο - τρεις θέσεις και αρχίσαμε το μάζεμα.

Σε μισή ώρα δίπλωσα, η μέση αρνιόταν να σκύψει και η υπόλοιπη ομάδα με πείραζε περιπαικτικά!

Έκατσα κάτω από έναν έλατο, με τη πλάτη στο κορμό του για να ξεκουραστώ. Στη μνήμη ανάπλωσα πολύ γρήγορα την εποχή των πέ-

τρινων χρόνων της κατοχής και της δεκαετίας του 50 και ειδικότερα τις μνήμες - εικόνες για τις γυναίκες, που έφευγαν από το χωριό και πήγαιναν στα βουνά να μαζέψουν λάχανα. Ας περιγράψω τις εικόνες που θυμάμαι:

«Οι μανάδες, οι αδελφές, φτιάχναν παρές 2-3 ατόμων και πρωί - πρωί, ξεκίναγαν για την περιοχή που ήξεραν ότι θα βρουν χόρτα πολλή και εποχικά (κοκκινόκολλα, μπρέσες, φαρμολοκλήθρες).

Τέτοιες περιοχές ήταν σε μέσες αποστάσεις πεζοπορίας 1-2 ωρών (Τούμπαλι, Λαμποκάμπι, Πανωλάμπι, Πηγαδάκια, Γκιότσαλι, Ταράτσες, Μούσγκα, Γουβιά, Μαρί, Λόγγος, Τάτσι, Μαδάρες, Χιονοβούνι και άλλες περιοχές).

Στολή: Μακρυά φουστάνια, χοντρές κάλτσες, τσαρούχια ή ΕΛΒΙΕΛΑ (πλαστικά) ή πλεχτά παπού-

τσια, γιουρντί, μαύρο μαντήλι οι παντρεμένες, φακίολι οι ανύπαντρες.

Φαγητό: Ψωμί με ελιές ή τουλινοτύρι (σπάνια)

Μάζεβαν λάχανα περίπου ένα τσουβάλι (μια λιβάτσα όπως το λέγαμε τότε), τα καθάριζαν, τα έπλεναν σε πηγές ή στέρνες ή ποτάμια της περιοχής και φορτωμένες με το βρεγμένο τσουβάλι γύριζαν στο χωριό μόλις νύχτωνε (περί λυχνών αφάς).

Στη διάρκεια του μαζέματος ή στην επιστροφή, παρά την κούραση τους, ήταν χαρπές, τραγουδούσαν πολλές φορές τοπικά τραγούδια, πάντα με δύναμη και αισιοδοξία.

Φτάνοντας στο σπίτι, αμέσως ζέσταιναν νερό για να βράσουν χόρτα για το δείπνο της ημέρας.

Τα λάχανα που μάζευαν οι γυναίκες ήταν για διάφορων παραλλαγών φαγητά

(βραστά, γιαχνί, πίτα, καλτσούνια, αρμάθια) και κάλυπταν τις ανάγκες μισής έως μιας βδομάδας.

Ήταν το καθημερινό φαγητό της οικογένειας τα χόρτα. Οι αυλές των σπιτιών, όπου έχυναν το ζουμί (αν περίσσειε ή όταν είχε σωθεί το ψωμί της οικογένειας για μπουκιές) από τα βραστά λάχανα και αρμάθια, μύριζαν (λαχανίλα) σχεδόν «ολοχρονίς.»

Με κύριο φαγητό τα χόρτα βγάλαμε τα δύσκολα χρόνια. Τιμή στις ηρωίδες γυναίκες του χωριού, τις μανάδες που δεν κίότψαν στις δυσκολίες, στη φτώχεια, στον αγώνα να αναστήσουν πολυμελείς οικογένειες, που πάλησαν τους καιρούς και νίκησαν.

Μια γυναίκα στα βουνά, μαυροντυμένη με το μαυρομάντηλο μισογουρισμένο στο λαιμό και σταυρωμένα τα ροζιασμένα χέρια,

ένα πρόσωπο γεμάτο από εγκαρτέρηση, συγκρατημένη θλίψη, καλωσυνάτο. Από πού έρχεται άραγε η φυσική ευγένεια της; Πως αποπνέει μια παράξενη αριστοκρατικότητα που την κάνει να μοιάζει βασίλισσα των ορέων, μια γυναίκα ταπεινή, απλή, αμόρφωτη πού 'χει στην όψη και τη σιωπή της τις μάνες όλου του κόσμου;

Πάντα με άφηνε έκπληκτο αυτό που θα έλεγα «λαϊκή αριστοκρατία».

Φορτωμένος με τις παραπάνω μνήμες και θλιμμένος για την σημερινή αδυναμία μου να φτάσω σε αυτοχές και συμπεριφορά εκείνες τις αγωνίστριες της ζωής, πήρα το δρόμο της επιστροφής, με απόκτημα, μια μαγειρεία μπρέσες.

N.A.Δ

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ
ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΕΝ ΑΤΤΙΚΗ
ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΩΝ
«Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ»**

Τα άρθρα σας για την εφημερίδα, καθώς και ερωτήσεις – απορίες, παρατηρήσεις, μπορείτε να τα στέλνεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: opatriotis@hotmail.com

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Συνέχεια από τη σελίδα 1

Οι διαρροές στο δίκτυο ύδρευσης εντοπιστήκανε και αποκαταστάθηκαν ,ο δρόμος προς το Μαρί έχει υποστεί μεγάλες φθορές από τις βροχές, αναμενόταν μηχανήμα του Δήμου για αποκατάσταση ,αρκετές φθορές υπάρχουν στον δρόμο προς Άγιο Δημήτρη , ο Δήμος από τα πενιχρά οικονομικά του να δώσει προτεραιότητα, αν δεν γίνουν έγκαιρα επισκευές την επόμενη χρονιά το κόστος αποκατάστασης θα είναι δεκαπλάσιο.

Πληροφορηθήκαμε ότι από τα αποθεματικά του ο Δήμος θα διαθέσει 20000€ για το κοιμητήριο του χωριού και για το σχολείο.

Όλες οι πηγές του χωριού και των γύρω περιοχών (παλιάμπελα-αϊ Γιώργη) βγάζουν άφθονα νερά, εντύπωση μου προκάλεσε ένα μικρό περιβολάκι προς παλιάμπελα,του πρόσφατα θανόντα Δημήτρη Παρδάλη (Μαύρου), είχε πενήντα χρόνια η μικρή ασήμαντη πηγή του να βγάλει τόσο νερό, ο θόρυβος από το ποταμάκι ακουγότανε από αρκετή απόσταση . δυστυχώς τα πολλά νε-

ρά ,που χάρισε ο φετινός χειμώνας, μια ακόμα φορά θα πάνε χαμένα , θα είναι πολύ αργά όταν θα αναζητούμε σωτηρία από το κίνδυνο της λειψυδρίας. Οι τελευταίες ημέρες του Μάρτη ήταν απειλητικές για επιστροφή του χειμώνα , φέρανε κάποιες βροχές που ήταν χρήσιμες στη διατήρηση της καταπράσινης Άνοιξης, όμως ο χειμώνας δε ξαναγύρισε.

Μετακινήσεις πατριωτών μας

Από Αυστραλία προς Ελλάδα

Νύφω Κοσμά

Από Ελλάδα προς ΗΠΑ

Γιώργος & Ματίνα Δούνια

Θεόδωρος Πουλάκης

Από ΗΠΑ προς Ελλάδα

Λέλα Κοσμά

Ελένη Λεγάκη

επέστρεψε στο χωριό από Καναδά

Από Ελλάδα προς Αυστραλία

Ελένη Γ. Δρίβα

Ο Κρεμαστιώτικος Γάμος

Συνέχεια από τη σελίδα 4

Αν η νύφη ήταν από άλλο χωριό κοντινό, τότε όλο το συμπεθεριό μετέβαινε από την Κρεμαστή στο χωριό της νύφης για την τελετή του γάμου με άλογα και μουλάρια στολισμένα στο κεφάλι με μεταξωτές μισίνες και στρωμένα στα σαμάρια με τις καθαλικάδες, δηλαδή κεντητά σεντόνια ή με κόκκινες κουβέρτες. Οι συμπεθεροι τραγουδούσαν τα εξής τραγούδια, τις πατιναδες όπως τις έλεγαν:

-Φώτα, καλέ, φώτα, φώτα το, φεγγαράκι μου,
Φώτα το, φεγγαράκι μου, να πάω στην αγάπη μου.
Φώτα ψηλά και χαμηλά γιατί έχει λάσπες και νερά.
Φώτα και χαμηλότερα να πάω γρηγορότερα.
-Εγώ φωτάω ως το πρωί κι οπόχει αγάπη ας πάει να βρει.
(Λυγερή Παρδάλη-Λεγάκη)

Ας παν' να ειδούν, ας παν' να ειδούν τα μά-τα μάτια μου
Ας παν' να ειδούν τα μά-τα μάτια μου πώς τα περνά η αγά-η αγάπη μου.

Μην νύρ' αλλού κι αγάπησε κι εμένα μ' απαρτίπσε.
Ποιος στο 'πε, δεντρολάκι μου, δε σ' αγαπώ πουλάκι μου;
Αν το 'πε ο ήλιος να μη βγει, τ' άστρι να μην ξημερωθεί,
κι αν το 'πανε στην εκκλησιά, κερί να μην ανάψω πια,
κι αν το 'πανε στην αγορά, ξύδια να γίνουν τα κρασιά,
κι αν το 'πε το ρηγόπουλο, της Σπάρτης τ' αρχοντόπουλο,
χίρα να ειδώ τη μάνα του, στα μαύρα την κουνιάδα του
κι εκείνονε στα σίδερα που με παιδεύει σήμερα.
(Μαρία Παρδάλη, Πολυξένη Παρδάλη-Κόκκορη)

-Νερατζούλα φουντωμένη, νερατζούλα φουντωμένη,
πού 'ναι τ' άνθη σου, νερατζούλα, πού 'ναι τ' άνθη σου;
Πού 'ν' η πρώτη σ' εμορφάδα, πού 'ν' τα κάλλη σου;
-Φύσπεξε βοριά και μπάτης και τα τίνανε.
Σε παρακαλώ, βοριά μου, φύσα ταπεινά,
ν' αρμενίσουν τα καράβια τα σπετσιώτικα,
που 'χουν μέσα δεσποινίδες κι έμορφα παιδιά.

Όταν ο γαμπρός έφτανε στο σπίτι της νύφης, το συμπεθεριό της τον προϋπατούσε. Τότε μπροστά στην πόρτα του σπιτιού έκοβε πάνω από το κεφάλι του μια κουλιούρα σε τέσσερα κομμάτια: το ένα το πετούσε μέσα στο σπίτι της νύφης, το δεύτερο πίσω του, το άλλο δεξιά του και το τελευταίο στα αριστερά του. Όσοι τα έπιαναν λέγανε ότι θα παντρευτούν τον επόμενο χρόνο. Η μάνα της νύφης έμπαζε τον γαμπρό στο σπίτι με ένα άσπρο μαντήλι που το πέρναγε γύρω από τον αυχένα του. Στο σπίτι επίσης έμπαυε ο κουμπάρος, οι συγγενείς και όσοι άλλοι χωρούσαν. Η νύφη ήταν μέσα σε μια κάμαρα και δεν επιτρεπόταν κανείς από το σοι του γαμπρού να την δει. Οι συγγενείς της νύφης κερνούσαν τους συμπεθέρους γλυκά, κυρίως κουραμπιέδες. Η πεθερά του γαμπρού τον κερνούσε γλυκό του κουταλιού η μέλι με καρύδια. Εκεί τραγουδούσαν όλοι το πασίγνωστο μοραϊτικό τραγούδι του γάμου σε ρυθμό καλαματιανού:

Σ' αυτό το σπίτι που 'ρθαμε, καλέ σήμερα
πολλοί 'ναι μαζεμένοι, σαν τι χαρά θα γένει.
Παντρεύεται ο Αυγερινός, καλέ σήμερα
την Πούλια κάνει ταίρι και τ' άστρα οι συμπεθέροι.
Νύφη, πόσο τ' αγόρασες, καλέ σήμερα
αυτό το παλικάρι, να τ' αγοράσουν κι άλλοι.
Χίλια φλουριά τ' αγόρασα, καλέ σήμερα

και πεντακόσια γρόσια για την καλή του γλώσσα
και πεντακόσια ακόμη για την καλή του γνώμη.
(Παναγιώτα Λεγάκη-Παρδάλη)

Ύστερα έφευγαν όλοι για την εκκλησία. Η πομπή είχε ως εξής: μπροστά τα όργανα, πίσω ο γαμπρός, ο κουμπάρος και το συμπεθεριό του γαμπρού. Ακριβώς από πίσω από το συμπεθεριό του γαμπρού σε μικρή απόσταση πήγαινε η νύφη με τους γονείς της και το συμπεθεριό της. Τα βιοηλιά έπαιζαν τους γνωστούς οργανικούς σκοπούς, οι περισσότεροι νησιώτικοι. Και το συμπεθεριό τραγουδούσε τραγούδια, όπως τα προηγούμενα. Ένα άλλο κρεμαστιώτικο τραγούδι του δρόμου είναι το εξής:

Γράμμα σου στέλνω, καλέ μας νύφη, γράμμα σου στέλνω με μπλε μελάνι
γράμμα σου στέλνω με μπλε μελάνι να το διαβάσει άλλος δεν κάνει.
Να το διαβάσεις, καλή μας νύφη, να το διαβάσεις, να μην το σκίσεις
να το διαβάσεις, να μην το σκίσεις με τα χειλάκια σου να το φιλήσεις.
Βγήκε ο ήλιος, καλή μας κόρη, βγήκε ο ήλιος και το φεγγάρι
βγήκε ο ήλιος και το φεγγάρι, βγήκε ο νέος που θα σε πάρει.
(Μαρία Τζάκα)

Στην ιεροτελεστία του μυστηρίου δεν υπάρχει κάποιο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό, η γνωστή δηλαδή διαδικασία. Ο γαμπρός και η νύφη πίνουν από το ίδιο ποτήρι και ο κουμπάρος τους περνά τα στέφανα. Έπειτα «χορεύουν» τον χορό του Ησαΐα και οι καλεσμένοι τους έρριαναν με ρύζι

Μετά την εκκλησία οι καλεσμένοι χώριζαν. Το συμπεθεριό του γαμπρού μαζί με τα όργανα, τους συγγενείς του, αυτόν και τη νύφη έφευγαν για το σπίτι του όπου θα γινόταν το γλέντι. Το συμπεθεριό της νύφης με τους συγγενείς της πήγαιναν στο πατρικό της, όπου θα γλεντούσαν ξεχωριστά.

Δεν έπρεπε, έλεγαν, η νύφη να πάει στο σπίτι του γαμπρού από τον ίδιο δρόμο που έφυγε αυτός, αλλήλ από διαφορετικό. Αρκετές φορές σταύρωναν τον δρόμο, δηλαδή οι δύο διαδρομές σχημάτιζαν σταυρό. Έφταναν μπροστά στο σπίτι και η νύφη για να μπει μέσα ζητούσε τάξιμο από τον πεθερό της, κυρίως ακίνητη ιδιοκτησία, όπως χωράφι. Τότε πια «αποφάσιζε» να μπει μέσα στο σπίτι αφού πρώτα έκοβε την κουλιούρα πάνω από το κεφάλι της σε τέσσερα κομμάτια, τα οποία πετούσε μπροστά, πίσω, δεξιά κι αριστερά της. Ύστερα πατούσε πάνω σε κάποιο σιδερικό, συνήθως υνί, για να μπει μέσα στο σπίτι σιδερένια, σταύρωνε την πόρτα του σπιτιού, και η πεθερά της με ένα άσπρο μαντήλι πάλη έμπαζε μέσα στο σπίτι το αντρόγυνο. Η νύφη και κρατούσε στα χέρια της ένα μικρό αγόρι για να γεννήσει αγόρι. Κερνούσαν όλους τους καλεσμένους γλυκά και τη νύφη με το γαμπρό μέλι με καρύδια για να είναι γλυκιά η ζωή τους.

Πηγές:

1. Ρουμελιώτης Παναγιώτης,
«Λαογραφικά των χωριών του Ζάρακα της Επιδάουρου Λιμηράς Λακωνίας»,
Αθήνα 1996
2. Λυγερή Παρδάλη-Λεγάκη
Γιώργος Παράσχης
Πολυξένη Παρδάλη-Κόκκορη
Μαρία Παρδάλη
Μαρία Τζάκα